

Gebouwgebruiker wél klaar voor 2020

Als de gebouwvoorraad in ons land in 2050 geheel energie-neutraal moet zijn, is er nog heel wat werk te verzetten. Harm Valk, senior adviseur energie & duurzaamheid bij Nieman Raadgevende Ingenieurs, is van mening dat er op het gebied van communicatie en controle drastische veranderingen moeten plaatsvinden.

TEKST Linda Hulsman
FOTOGRAFIE BDU Uitgevers, Harm Valk

3

In 2020 moeten alle nieuwbouwwoningen energieneutraal worden gebouwd, maar ons land loopt hierin zeker niet voorop, stelt Harm Valk, senior adviseur energie & duurzaamheid bij Nieman Raadgevende Ingenieurs. Tijdens een van de jaarlijkse relatiemiddagen van het ingenieursbureau op 5 juni in Zwolle hield Valk een uitgebreide presentatie over de rol die de gebouwgebruiker hierin speelt. “We praten altijd maar over het bouwproces, maar schijnen soms te vergeten dat we bouwen voor mensen. We streven naar een energieneutrale gebouwvoorraad in 2050, maar gebouwen gaan gemiddeld veel langer mee dan vijftig jaar, dus een groot gedeelte van de gebouwen die we nu gebruiken zullen we in dat jaar ook nog gebruiken. Als je het zo bekijkt zijn we dus eigenlijk rijkelijk laat begonnen met het nemen van de juiste maatregelen. Nederland is op het gebied van energiezuinige gebouwen een middenmoter, onder meer door het steeds wisselende en weinig stimulerende beleid ten aanzien van duurzame energie.”

Volgens Valk is het niet zo dat de consument niet welwillend is op dat gebied. “Het antwoord van de bouw op de vraag van de gebouwgebruiker blijft uit, daarom zie je nu soms dat bewoners in groepen en op eigen initiatief op zoek gaan naar een aanbieder van bijvoorbeeld PV-cellen.”

Onduidelijke informatie

De gedachte dat de bewoner niet bereid is om te investeren in energiezuinige maatregelen is volgens Valk achterhaald. “Een aantal jaren geleden verloor een duurzame investering het nog van een nieuwe keuken, maar dat is inmiddels wel anders. Bewoners vragen om realistische, goed onderbouwde informatie. Er is echter te veel onduidelijk informatie verspreid, waardoor bewoners geen goed beeld hebben van de te realiseren energiebesparing. De logische verwachting van een gebruiker van een energiezuinig gebouw is een lage meterstand. Maar er wordt te vaak in ver-van-mijn-bed-showtermen gepraat. De

4

- 1 De logische verwachting van een gebruiker van een energiezuinig gebouw is volgens Harm Valk een lage meterstand.
- 2 Harm Valk: “Nederland is op het gebied van energiezuinige gebouwen een middenmoter”
- 3 “Het gebouw en zijn bewoner moeten als geheel worden beschouwd.”
- 4 “Als het casco van een gebouw goed is, kunnen we met minder installaties toe.”

kilo’s-CO₂ en megajoules moeten voor de gebruiker worden vertaald naar euro’s. Sommige concepten vallen dan door de mand.”

De bouwsector laat op dit gebied volgens Valk een heleboel liggen. “Er wordt wel over nagedacht, maar er is geen consensus en geen heldere visie. Daarnaast is het zo dat de bouw vaak opereert zonder controle; er is geen agent die bekeuringen uitdeelt. De gebouwen die we opleveren doen regelmatig niet wat we beloven. Zowel de bouw- als de installatiesector moet zich verbeteren. Doel is een hoogwaardige gebouwschil met een ingeregelde installatie met onderling afgestemde componenten. Een kwaliteitsslag is echt noodzakelijk, maar dat kost tijd en wordt door de markt nog niet beloond.”

Gebouwschil

Valk is tevens van mening dat er te weinig rekening wordt gehouden met de invloed die de eindgebruiker heeft op het energieverbruik van een woning. “Een gebouwgebruiker wil gebruiksgemak, gezonde binnenlucht, thermisch comfort, onhoorbaar functioneren van installaties, beperkt onderhoud en zeker niet stoken voor de mussen. En hij veronderstelt dat de bouwsector dat weet en daar rekening mee houdt. Het gedrag van de gebruiker heeft echter wel degelijk invloed op de energiezuinigheid van een woning. Een goed gebouw sluit aan op logisch gebruiksgedrag.”

Het is volgens Valk vanzelfsprekend dat de gebouwschil daarom goed moet worden aangepakt. “Maar dit moet niet enkel aan de hand van het gebouwgebonden energieverbruik gebeuren. Het gebouw en zijn bewoner moeten als geheel worden beschouwd. Architecten en stedenbouwkundigen ontwerpen gebouwen te vaak zonder na te denken over de energiebehoefte. Maar als de oriëntatie en het casco van een gebouw goed zijn, kunnen we met minder installaties toe. Daardoor zijn de exploitatiekosten lager.”